

Handleiding voor de opzet van bijles en huiswerkbegeleiding in parochies

19 juni 2017

Deze handleiding is bestemd voor parochies die zich op een diaconale manier willen inzetten voor de ontwikkeling van kinderen en tieners.

1. Locatie

De locatie waar bijles en huiswerkbegeleiding wordt gegeven, is een publieke ruimte die geschikt moet zijn om rustig bijles te kunnen geven en krijgen. Het ligt voor de hand om een locatie te kiezen die verbonden is met de parochie, zoals een parochiezaal. Dit onderstreept enerzijds de inspiratie van waaruit het werk verricht wordt en heeft anderzijds als praktisch voordeel dat de kosten laag blijven. De ervaring leert dat het kerkelijke karakter van een locatie geen belemmering hoeft te zijn voor kinderen/tieners met een andere religieuze achtergrond. Uiteraard kan de begeleiding ook op een niet-kerkelijke locatie gegeven worden, zoals een buurthuis.

2. Vrijwilliger(s)

Het is aan te bevelen dat voor iedere nieuwe vrijwilliger hetzelfde traject gevolgd wordt, voordat iemand standaard wordt ingeroosterd. Dit is met name belangrijk, wanneer het een onbekende betreft. Het traject bestaat uit een kennismakingsgesprek, waarin in ieder geval gevraagd wordt naar de motivatie om het werk te doen. De geschiktheid van een potentiële begeleider kan ook uit de observatie worden afgeleid. Bij gegronde twijfel over de geschiktheid kan beter worden besloten om iemand niet aan te nemen, ook al betekent dat dat de start van het project in een parochie nog moet worden uitgesteld.

De begeleiding wordt gegeven door vrijwilligers. In de afgelopen periode is het aantal vrijwilligers echter schaars geworden. Daarom zijn we op zoek naar mensen die zich één of meerdere uren op zaterdagmiddag ter beschikking willen stellen om bijles te geven. Het is belangrijk dat een vrijwilliger affiniteit met kinderen heeft en het leuk vindt om kennis en vaardigheden over te dragen aan de hand van lesmateriaal. Op basisschoolniveau gaat het vaak om taal (woordenschat, begrijpend lezen, spelling) en rekenen. Kinderen van de middelbare school ontvangen bijles voor o.a. Nederlands, wiskunde, natuurkunde enz. Iedere vrijwilliger kan wat betreft de te geven vakken en het gewenste schoolniveau (basisschool, VMBO, HAVO enz.) zijn of haar mogelijkheden aangeven. Een achtergrond in het onderwijs is niet noodzakelijk.

Voor iedere vrijwilliger moet door de parochie een Verklaring omtrent Gedrag (VOG) aangevraagd worden, aangezien het werk met minderjarigen betreft. Wanneer de vrijwilliger over een DigiD beschikt, moet hij zijn voorletters en naam, geboortedatum en e-mailadres doorgeven. Met deze gegevens kan het aanvraagformulier (<http://fd8.formdesk.com/ipal/aanvraagvog>) ingevuld worden. Vervolgens zal er een e-mail gestuurd worden naar de vrijwilliger met aanwijzingen hoe de aanvraag afgerond kan worden.

Justis neemt de aanvraag daarna in behandeling en informeert de vrijwilliger over de afhandeling. De originele VOG wordt overhandigd aan de parochie; een kopie is niet voldoende. Aan deze procedure zijn geen kosten verbonden. Wanneer iemand echter geen DigiD heeft, moet de VOG via de gemeente aangevraagd worden. Hiervoor geldt het gebruikelijke tarief.

3. Dag(en), tijdstip en duur

Met de keuze van de dag en het tijdstip waarop bijles gegeven wordt, moet rekening gehouden worden met de schooltijden. De ervaring leert dat ook de zaterdagmiddag een geschikt moment kan zijn en dat kinderen ingeroosterd kunnen worden, rekening houdend met eventuele sporttijden. Vanuit het oogpunt van concentratie duurt een bijles bij voorkeur niet langer dan een uur. Sommige kinderen zullen echter aan een half uur of drie kwartier voldoende hebben.

4. Werving

Wanneer vanuit een bepaald gezin de vraag naar bijles bekend is bij de parochiële caritas, is dat een directe aanleiding om het project te kunnen starten. Daarnaast bestaan er verschillende kanalen waarlangs kinderen en tieners bereikt kunnen worden die behoefte hebben aan bijles en huiswerkbegeleiding: scholen, hulpinstanties, zoals wijkteams en Stichting Leergeld, advertenties in de supermarkt en via de (parochie)website.

Wanneer er eenmaal deelnemers zijn die baat hebben bij de bijlessen, wijst de praktijk uit dat zich door mond-tot-mondreclame nieuwe deelnemers aanmelden.

Vanaf het moment dat het project start, zal het naar verwachting enkele maanden duren voordat er bijles gegeven kan worden. Deze tijd is nodig om het project bekend te laten worden en om mensen de gelegenheid te geven om zich aan te melden.

5. Aanmelding en overeenkomst

Na aanmelding volgt een kennismakingsgesprek. Hierin wordt gekeken bij welke schoolvakken hulp wordt gevraagd en of de verwachting van de kant van de ouders en het kind overeenkomt met de mogelijkheden en grenzen van het volgen van bijles. Het schooladvies van een kind zal bijvoorbeeld waarschijnlijk niet wezenlijk veranderen wanneer het kind bijles krijgt. Ook leidt het volgen van bijles waarschijnlijk niet tot significant betere CITO-resultaten. Tijdens het gesprek worden ook de praktische zaken geregeld, zoals de uitwisseling van contactgegevens, het afspreken van het tijdstip waarop bijles gegeven wordt, de prijs (zie punt 8) en het invullen van de overeenkomst (zie bijlage 1).

6. Inhoud van de bijeenkomsten

De bijlessen richten zich in eerste instantie op de vakken waarvoor hulp gevraagd is bij de aanmelding. Na verloop van tijd kan blijken dat er ook bij andere vakken hulp nodig is, of de kern van de problemen vooral ligt bij het plannen en niet bij de inhoud van de vakken. Soms is het goed om met school af te stemmen waar het kind het beste ondersteund kan worden, omdat de school het overzicht heeft over de leerprestaties en -problemen van een kind. Wanneer meerdere begeleiders een kind begeleiden of de kans hierop aanwezig is, is het goed

om beknopt bij te houden wat tijdens de bijles behandeld en besproken is. Daardoor kan later beter aangesloten worden op de vorige les.

Wat betreft het lesmateriaal kan het beste aangesloten worden bij datgene wat het kind mee kan nemen. Kinderen op de middelbare school hebben hun boeken in bezit en kunnen deze altijd meenemen. Meestal is de school ook bereid om extra materiaal ter beschikking te stellen. Daarnaast kan gebruik gemaakt worden van onlinemateriaal.

Het kan zijn dat een kind ongewenst gedrag laat zien. In dat geval is het goed om enerzijds vriendelijk en duidelijk grenzen te stellen, maar anderzijds te proberen om te achterhalen waar het gedrag vandaan komt en of ook op dit vlak begeleiding mogelijk is, eventueel in samenspraak met de ouders. Zo kan de begeleider parallel aan de bijles nog meer betekenen voor de persoonlijke groei van een kind.

7. Aanvullend aanbod

Om het in praktijk brengen van menselijke en christelijke waarden te stimuleren, kunnen kinderen iedere week een opdrachtje mee naar huis nemen (zie bijlage 2). Ze hebben een week de tijd om het opdrachtje uit te voeren. Bij de volgende bijeenkomst kan de begeleider erop terugkomen, bijvoorbeeld met de vraag of het gelukt is om het opdrachtje uit te voeren. Afhankelijk van wat het kind antwoordt, kan verder op het thema ingegaan worden. Het verdient aanbeveling om voorzichtig te zijn met doorvragen. Zo kan een kind zelf aangeven wat hij of zij wil vertellen. Terughoudendheid met vragen naar persoonlijke informatie kan helpen om de relatie tussen begeleider en kind te verbeteren. Om de aantrekkelijkheid van het opdrachtje te vergroten, kan het om een chocolaatje gewikkeld worden.

8. Financiën

De primaire doelgroep bestaat uit kinderen voor wie het commerciële aanbod niet bereikbaar is vanwege de kosten. Door hen tegen een lage, symbolische vergoeding te helpen, krijgen zij toch de kans om zich op school zo goed mogelijk te ontplooien. Maar ook kinderen die in redelijke welvaart opgroeien, maar op andere gebieden ondersteuning nodig hebben, zijn welkom in het project.

De hoogte van het bedrag is enerzijds ingegeven door de kosten die het project moet maken en anderzijds doordat het betalen ook de kwaliteit van de bijles onderstreept, evenals de verplichting om zich ervoor in te zetten.

Wanneer aan ouders de keuze wordt voorgelegd om een bedrag tussen bijvoorbeeld 5 en 25 euro per maand te kiezen, blijkt uit ervaring dat helaas niet alle ouders de keuze maken op basis van hun financiële mogelijkheden, maar automatisch het laagste bedrag kiezen. Daarom kan beter gekozen worden voor een vast bedrag (bijvoorbeeld 20 euro per maand), met de mogelijkheid om daarvan af te wijken. De voorwaarde voor het afwijken is dan wel dat aangegeven wordt dat het gevraagde bedrag ook daadwerkelijk teveel is. Een gezin kan hier zelf redenen voor geven, maar er kan ook gevraagd worden om bevestiging door een professional die het gezin begeleidt (zoals een maatschappelijk werker of een verpleegkundige) of om een soort screening. Voor het uitvoeren van deze screening kunnen

afspraken gemaakt worden met een externe partij, zoals Stichting Leergeld. Hierdoor hoeft een gezin geen financiële gegevens te overhandigen aan medewerkers van de huiswerkbegeleiding. Wanneer uit de screening naar voren komt dat een gezin in aanmerking komt voor korting, is ieder gewenst bedrag of zelfs niets betalen een optie. Als blijkt dat het gevraagde bedrag wel op te brengen moet zijn door een gezin, kan het kind tegen dat bedrag bijles ontvangen.

9. Communicatie naar de parochie

Om de parochianen op de hoogte te houden, kan regelmatig een verslagje over de voortgang van het project op de website van de parochie geplaatst worden. Hierdoor kunnen medeparochianen ook geënthousiasmeerd worden om zich aan te melden als begeleider.

10. Ondersteuning vanuit het Sint Franciscuscentrum

Bij de start en bij de voortgang van het aanbieden van bijles en huiswerkbegeleiding kan een parochie rekenen op ondersteuning vanuit het Sint Franciscuscentrum. Deze ondersteuning omvat het meedenken over en oplossen van inhoudelijke en praktische problemen, meehelpen met de werving via de website van het project, het bij elkaar brengen en doorgeven van ervaringen vanuit andere plaatsen waar vanuit de parochie bijles wordt gegeven e.d.